

наук. – Х., 1994.

6. Клоков Е.А. Административное расследование в органах внутренних дел: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.14. – Омск, 2005.

7. Коваленко О.И. Особенности юрисдикционной деятельности органов внутренних дел (милиции) // Методологические, правовые и организационные проблемы совершенствования деятельности органов внутренних дел: Труды КВШ МВД СССР. – К., 1981. – С. 164-171

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство із змінами та допов. на 17 січня 2012 року. – К., 2012.

9. Грянка Г.В. Адміністративно-процесуальний примус (за Кодексом України про адміністративні правопорушення): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – К., 2009.

Надійшла до редакції 03.09.2012

СІВКОВ С.В., здобувач

(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 351.84

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ МІНІСТЕРСТВОМ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Досліджено адміністрування соціальної сфери Міністерством соціальної політики України. Сформульовано авторські дефініції понять „публічне адміністрування” та „соціальна сфера”. Проаналізовано досягнення даного центрального органу виконавчої влади в регулюванні соціальної сфери та внесено пропозиції щодо заходів, вжиття яких є необхідною умовою ефективності публічного адміністрування даної сфери.

Ключові слова: соціальна сфера, публічне адміністрування, міністерство, соціальний стандарт, прожитковий мінімум, заробітна плата.

Исследуется администрирование социальной сферы Министерством социальной политики Украины. Формулируются авторские дефиниции понятий «публичное администрирование» и «социальная сфера». Анализируются достижения данного центрального органа исполнительной власти в регулировании социальной сферы, вносятся предложения относительно мер, принятие которых является необходимым условием эффективности публичного администрирования данной сферы.

Ключевые слова: социальная сфера, публичное администрирование, министерство, социальный стандарт, прожиточный минимум, заработная плата.

This article is devoted to the study of social administration of the Ministry of Social Policy of Ukraine. In particular, it reflected the content of the question concepts such as „public administration” and „social sphere”. Copyright formulated these definitions of concepts. Analyzed the achievement of central authority in regulating social and submitted events taking which is a prerequisite for the effectiveness of the public administration sector.

Keywords: social affairs, public administration ministry, social standard, cost of living, wages.

На Міністерство соціальної політики покладено повноваження щодо формування та забезпечення реалізації державної політики у соціальній сфері, зокрема щодо зайнятості населення, його соціального захисту тощо. Враховуючи актуальність питання ефективного регулювання соціальної сфери вказаним центральним органом виконавчої влади, дослідження відповідного питання стало метою написання даної статті.

Питання розвитку соціальної сфери в нашій державі було предметом дослідження О. Білорусова, А. Гриценка, В.Лагутіна, Е. Лібанової, С. Мочерного, Ю. Пахомова, В. Куликова, В. Куценка та інших. Проте слід зазначити, що, незважаючи на велику кількість праць стосовно публічного адміністрування соціальної сфери, на сьогодні відсутні комплексні наукові дослідження діяльності Мінсоцполітики у відповідному напрямі.

Значущість соціальної сфери у сучасному розвитку демократичних держав світу, у тому числі й України, важко переоцінити. У будь-якій державі соціальна сфера слугує інтересам насамперед людей як найвищої цінності. У свою чергу, регулювання соціальної сфери є важливою складовою соціально-економічної політики держави, яка являє собою одну з передумов

економічного і соціального розвитку суспільства й особливу форму управління.

Публічне адміністрування соціальною сферою є складним та комплексним явищем.

Як справедливо зазначає В. Чорна, публічне адміністрування є необхідною умовою розвитку суспільства, спільної праці людей для досягнення певних цілей у відповідних сферах та галузях діяльності [6, с. 105].

У вузькому сенсі публічне адміністрування пов'язане з виконавчою гілкою влади і розглядається як:

- професійна діяльність державних службовців, яка включає усі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду [4];
- міждисциплінарна академічна сфера, що базується на теорії та концепціях економіки, політичних наук, соціології, адміністративно-права, менеджменту [3, с. 4].

У широкому розумінні під публічним адмініструванням розуміється вся система адміністративних інститутів з ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за виконання державних рішень спускається зверху донизу. Тобто публічне адміністрування пов'язане із трьома сферами влади – законодавчою, виконавчою і судовою [3, с. 4].

Аналіз наведених понять свідчить про те, що в науці розглядають публічне адміністрування як процес з притаманними йому закономірностями, причому перевага віддається змісту діяльності, яка є сутністю такого адміністрування.

Таким чином, на нашу думку, публічне адміністрування є підзаконною, юридично-владною діяльністю органів держави виконавчо-розпорядчого характеру, спрямованою на реалізацію законів, практичне виконання завдань і функцій держави, за допомогою якої здійснюється організуючий вплив на суспільні відносини у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Суб'єктом публічного адміністрування є відповідним чином організована система органів, наділена певною компетенцією і державно-владними повноваженнями, що дозволяють їй втілювати свою волю у форму керівних команд чи рішень, обов'язкових для виконання [5, с. 22]. До неї входять органи виконавчої влади, місцевого самоврядування (у межах делегованих їм повноважень) та спеціально уповноважені недержавні органи, посадові особи, службовці, що наділені державно-владними повноваженнями.

На сьогодні в нашій державі сформована складна система публічних органів управління, які здійснюють адміністрування соціальною сферою. Ключове місце в ній відведене Міністерству соціальної політики України.

Разом із тим дослідження питання публічного адміністрування соціальною сферою не буде повним без з'ясування суті поняття „соціальна сфера”.

Зміст поняття „соціальна сфера”, як і будь-якої іншої наукової категорії, є багатоаспектним. У науковій літературі виділяють декілька підходів щодо визначення сутності соціальної сфери, серед яких такі:

- сукупність великих соціальних груп: класів, націй, народів;
- сукупність галузей народного господарства, тією чи іншою мірою задіяних у процесі задоволення соціальних потреб громадян, працівники яких одержують відповідні доходи із засобів, що виділені суспільством на ці потреби;
- відносно самостійна сфера життєдіяльності суспільства, що охоплює відносини між соціальними спільнотами, всередині цих спільнот, між окремими особами, що мають різне становище в суспільстві і беруть неоднакову участь у його соціальному житті [2].

Вищезазначені дефініції не відображають повною мірою досліджуваного поняття, оскільки характеризують його односторонньо: чи то зі сторони суб'єктів, чи то сфер життєдіяльності.

Із огляду на викладене вбачається вдалою дефініція поняття „соціальна сфера”, сформульована Ю. Горященко, зміст якої полягає в тому, що соціальна сфера є цілісною, динамічною підсистемою суспільства, породженою його об'єктивною потребою у безперервному відтворенні суб'єктів соціального процесу [1, с. 41].

Це стійка сфера людської діяльності щодо відтворення власного життя, простір реалізації соціальних функцій суспільства. Саме у ній знаходить свою природу соціальна політика держави, реалізуються гарантовані національним законодавством права і свободи людини і громадянина [2].

Соціальна сфера безпосередньо пов'язана з розподілом матеріальних і духовних благ,

задоволенням специфічних потреб людини, якістю і рівнем її життя, умовами праці, побуту і дозвілля. Виробництво матеріальних і духовних благ, їх розподіл можливі лише за умови налагодженої системи адміністрування. Діяльність у відповідному напрямі забезпечує організованість і порядок, необхідні для нормального функціонування і розвитку будь-якої суспільної організації, незалежно від того, утворена вона державою чи суспільством. Тому адміністрування справедливо розцінюється як важлива складова частина всієї діяльності щодо забезпечення нормального функціонування суспільних інститутів [7, с. 4].

Соціальна політика та соціальна сфера на сьогодні формуються під впливом історичних процесів цілковитої відбудови держави і суспільства. Основними цілями соціальної політики держави на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України є:

- 1) створення громадянам умов задля задоволення власною працею, забезпечення власного добробуту;
- 2) забезпечення адресності соціальної підтримки з боку держави, у першу чергу малозахищених прошарків суспільства;
- 3) здійснення комплексних заходів і спеціальних програм у сфері оплати праці і пенсійного забезпечення, політики зайнятості;
- 4) формування нової житлової політики;
- 5) стимулювання усіх видів економічно ефективного житлового будівництва, зміна порядку оплати населенням житла і комунальних послуг;
- 6) удосконалення базового державного соціального стандарту – прожиткового мінімуму тощо [2].

Основні засади роботи Міністерства соціальної політики України у напрямі регулювання соціальної сфери сформовані на базі положень та завдань, визначених Програмою економічних реформ на 2010–2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” (далі – Програма), Національним планом дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки, Щорічним Посланням Президента України до Верховної Ради України „Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році”, Положенням про Міністерство соціальної політики України, затвердженим Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 389, з урахуванням Основних напрямів бюджетної політики на 2012 рік, схвалених постановою Верховної Ради України від 13 травня 2011 р. № 3358-VI „Про Основні напрями бюджетної політики на 2012 рік”, та доведених Міністерством фінансів України граничних показників видатків та надання кредитів загального фонду державного бюджету на 2012 рік та індикативних прогностичних показників обсягів видатків і надання кредитів з державного бюджету на 2013–2014 роки.

Впродовж 2011–2012 рр. під впливом економічного зростання, стабілізації ситуації у сфері державних фінансів, реалізації нових соціальних ініціатив Президента України Міністерством забезпечувалось проведення соціальних реформ та підвищення соціальних стандартів.

Протягом 2011 р. забезпечено підвищення соціальних стандартів та гарантій: прожиткового мінімуму в середньому на 8,9 % (до грудня попереднього року), мінімальної заробітної плати – на 8,9 %, мінімальної пенсії за віком – на 9,0 %. При цьому індекс споживчих цін становив 104,6 %. Це позитивно вплинуло на зростання грошових доходів громадян. У 2011 р. номінальні доходи населення збільшилися на 13,6 % порівняно з відповідним періодом попереднього року.

Наявний доход, який може бути використаний населенням на придбання товарів та послуг, збільшився на 14,5 %, а реальний наявний, визначений з урахуванням цінового фактору, – на 6,1 %. Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за 2011 р. зросла на 17,6 %, а реальна – на 8,7 %. Посадові оклади працівників бюджетної сфери зросли на 17,3 %. Зменшено грошовий розрив між мінімальною заробітною платою та посадовим окладом працівника I тарифного розряду ЄТС з 328 грн. на початок року до 300 грн. на кінець року.

Були збільшені розміри державної допомоги, зокрема, розміри допомоги при народженні дитини зросли більш ніж удвічі.

Спостерігається позитивна динаміка щодо ситуації з бідністю. Рівень бідності за абсолютним критерієм (витрати нижче прожиткового мінімуму) у 2011 р. знизився на 2,2 відс. пункти і становив 14,6 % (у 2010 р. – 16,8 %). Рівень бідності за вартістю добового споживання на

рівні 5 доларів США у 2011 р. становив 1,7 % проти 2,5 % у 2010 р. Відбулося незначне збільшення рівня бідності за відносним критерієм (75 % медіанних сукупних витрат населення), який за 2011 р. становив 24,3 % проти 24,1 % у 2010 р. Скорочення рівня бідності за відносним критерієм відбулося серед працюючих (з 23,5 % у 2010 р. до 19,6 % у 2011 р.), серед дітей (з 32,7 % у 2010 р. до 32,0 % у 2011 р.).

Покращилась ситуація на ринку праці. У 2011 р. порівняно з 2010 р. рівень зайнятості зріс з 58,5 до 59,2 %, а рівень безробіття зменшився з 8,1 до 7,9 % (за методологією Міжнародної організації праці).

З набранням чинності з 1 січня 2011 р. Законом України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” було замість внесків за чотирма видами соціального страхування запроваджено єдиний внесок, що нараховується на єдину базу, введено однаковий звітний період, єдину форму звітності щодо сплати єдиного соціального внеску.

З набранням чинності з жовтня 2011 р. Законом України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” розпочато комплекс заходів щодо стабілізації солідарної системи пенсійного страхування та визначено механізм запровадження накопичувальної системи.

З березня 2011 р. проводилося осучаснення розмірів пенсій на 20,0 % темпів зростання середньомісячної заробітної плати штатного працівника в Україні порівняно з попереднім роком.

Економічне зростання та цінова стабільність залишаються основним підґрунтям для підтримки розвитку соціальної сфери у 2012 р. Середньомісячна заробітна плата за I півріччя 2012 р. зросла на 16,9 %, а реальна – на 15,6 %.

Відповідно до зростання прожиткового мінімуму відбувається зростання мінімальної заробітної плати, пенсій та соціальних допомог. У 2012 р. продовжує зростати чисельність зайнятого населення віком 15–70 років. Рівень зайнятості в середньому за I квартал 2012 р. зріс порівняно з I кварталом 2011 р. з 58,6 % до 58,8 %. Рівень безробіття знизився з 8,7 % до 8,4 %.

Верховною Радою України 12 січня 2012 р. прийнято Закон України “Про професійний розвиток працівників” та 5 липня 2012 р. – Закон України „Про зайнятість населення” (нова редакція).

Удосконалюється система соціального страхування. З березня 2012 р. для 227 тис. осіб, потерпілих на виробництві, осучаснено щомісячні страхові виплати.

Станом на 1 січня 2012 р. в Україні виявлено понад 1,7 млн. громадян похилого віку, інвалідів, хворих, інших громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують соціального обслуговування. Для організації їх обслуговування функціонує 735 територіальних центрів соціального обслуговування та функціонує 324 інтернатні установи.

З метою посилення соціального захисту інвалідів у I півріччі 2012 р. у всіх регіонах створені сервісні центри з обслуговування інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації їх технічного обслуговування та ремонту.

1 серпня 2012 р. Кабінет Міністрів України затвердив Державну програму „Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів” на період до 2020 року”.

В Україні функціонує 90 закладів для бездомних осіб та установ для осіб, звільнених від відбування покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк та 54 недержавні організації, що надають соціальні послуги цим категоріям населення.

Здійснюються заходи, спрямовані на підтримку сім’ї. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 травня 2012 р. № 325-р схвалено Концепцію державної цільової соціальної програми підтримки сім’ї до 2016 року.

Здійснюється робота щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у сімейні форми виховання (опіка, прийомні сім’ї, дитячі будинки сімейного типу). На сьогодні у сімейних формах виховання (опіка, піклування, прийомні сім’ї та дитячі будинки сімейного типу) перебуває понад 74 тисячі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що складає 77,2 % від загальної кількості дітей зазначеної категорії (на кінець 2011 р. цей показник становив 76,4 %).

Разом із тим потребують подальшого врегулювання такі питання:

- підвищення рівня життя населення, зниження бідності та нерівності за грошовими доходами населення;
- підвищення рівня зайнятості населення, посилення конкурентоспроможності громадян

на ринку праці та забезпечення соціально-трудова прав громадян;

- удосконалення системи соціального страхування та реформування системи пенсійного забезпечення;
- підвищення охоплення соціальною підтримкою та соціальним обслуговуванням, у першу чергу малозабезпечених верств населення, громадян похилого віку, чорнобильців та інвалідів тощо.

Підбиваючи підсумки викладеному вище матеріалу, ми дійшли таких висновків. Питання регулювання соціальної сфери стосується усього населення нашої держави, а отже, діяльність Мінсоцполітики у відповідному напрямі потребує упорядкування та вдосконалення з метою забезпечення прав та інтересів людей. При цьому, як свідчить практика, в Україні рівень розвитку соціальної сфери поступово підвищується і відповідна тенденція тримається уже декілька років поспіль.

Список використаної літератури:

1. Горященко Ю. Проблеми розвитку соціальної сфери економічних районів України // Україна: аспекти праці. – 2011. – № 1. – С. 37-43.
2. Державне управління соціальною сферою в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cpr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=104:2010-06-23-10-53-18&catid=20:2010-06-13-21-06-26&Itemid=27.
3. Зарубіжний досвід публічного адміністрування: Метод. рек. / За заг. ред. Н.М. Мельтюхової. – К., 2010.
4. Купряшин Г.Л. Государственный менеджмент : возможности и ограничения [Электронный ресурс] // Государственное управление. Электронный вестник. – 2003. – № 1. – Режим доступа: <http://www.spa.msu.ru/>.
5. Сташків Б. Норми права соціального забезпечення // Право України. – 2002. – № 2. – С. 74-78.
6. Чорна В.Г. Адміністративно-правове регулювання позашкільної освіти України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – К., 2011.
7. Ярошенко І.С. Організаційно-правові форми соціального захисту людини і громадянина в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. – К., 2006.

Надійшла до редакції 03.09.2012

СИДОРЕНКО К.О., здобувач
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 351.84

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розкрито питання перспектив розвитку волонтерської діяльності в Україні, особливу увагу звернуто на перспективи удосконалення провадження волонтерської діяльності щодо надання волонтерської допомоги фізичним та юридичним особам, а також об'єктам, щодо яких здійснюється волонтерська допомога.

Ключові слова: волонтер, волонтерська діяльність, перспективи розвитку волонтерської діяльності.

Раскрываются вопросы перспектив развития волонтерской деятельности в Украине, особое внимание обращается на перспективы совершенствования производства волонтерской деятельности по предоставлению волонтерской помощи физическим и юридическим лицам, а также объектам, в отношении которых осуществляется волонтерская помощь.

Ключевые слова: волонтер, волонтерская деятельность, перспективы развития волонтерской деятельности.

Reveals the prospects of volunteer activities in Ukraine, particular attention is paid to the prospects of improvement proceedings volunteering to provide volunteer as individuals and legal persons and objects in relation to which the volunteer help.

Keywords: volunteer, volunteer activities, the outlook for volunteering.

